
Arviointikertomuksen 2022 johdosta annettavat lausunnot toimialoilta

KhVi 23.10.2023 § 196

Tarkastuslautakunnan ote 24.5.2023 § 31

Valmistelija

tilintarkastaja Minna Back-Helvasto, p. 050 303 6447

Kuntalain 121 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Tarkastuslautakunta valmisteli arviointikertomusta 3.5.2023 kokouksessa ja päätti jatkaa valmistelua tässä kokouksessa. Arviointikertomusluonnos on toimitettu jäsenille sähköpostitse 2.5.2023.

Esittelijä

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta päättää

- hyväksyä ja allekirjoittaa arviointikertomuksen,
- luovuttaa arviointikertomuksen valtuustolle tiedoksi ja käsiteltäväksi
- esittää valtuustolle, että valtuusto velvoittaisi kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden aikana havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

KhVi 23.10.2023

Valmistelijat

toimialojen esittelijät

Toimielimet ovat käsitelleet syksyn aikana Virolahden kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuoden 2022 ja antavat seuraavat vastineensa Virolahden kunnanvaltuustolle:

Yleishallinto

Kuntastrategian toteutuminen

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Vuonna 2022 kunnan väkiluku laski edellisvuoteen verrattuna. Toteutetuilla markkinointikampanjoilla sekä sosiaalisen median hyödyntämisellä saatiin näkyvyyttä ja uusia asukkaita kuntaan. Tarkastuslautakunta kannustaakin markkinoinnin ja sosiaalisen median hyödyntämiseen myös jatkossa kunnan tunnettavuuden ja asukasluvun lisäämiseksi.

Päiväkodin sekä terveyskeskuksen peruskorjauksen valmistuminen elokuussa toteuttavat strategian painopistettä toimivat palvelut ja lisäävät uskoa kunnan elinvoimaisuuteen. Tarkastuslautakunta näkee Vaalimaan alueen kehittämisen haastavana mutta tärkeänä kunnan vetovoimaisuuden lisäämiseksi sekä yritystoiminnan edistämiseksi.

Kunnan strategia kattaa vuodet 2021-2022. Lautakunta on huolissaan viranhaltijoiden ajankäytön riittävydestä uuden kuntastrategian valmistelussa.

Kunnan talous

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Virolahden kunnan tilinpäätös on alijäämäinen, suhteellinen velkaantuneisuusprosentti kasvoi ja kassan riittävyys väheni. Kunta velkaantui vuonna 2022 lisää lyhytaikaisen lainakannan kasvaessa. Kassavarojen muutokseen vaikuttivat sotepalvelujen kuntalaskutuksen kasvu sekä investoinnit, suurimpana päiväkodin rakentaminen ja terveysaseman muutostyöt.

Kunnan taloustilanne on huolestuttava. Talouteen ovat vaikuttaneet sote-kustannusten kasvun lisäksi energiakustannusten erityisesti maakaasun hinnan nousu, Vaalimaan ostosmatkailualueen sulkeutuminen ja tämän myötä kirjatut luottotappiot. Korkotason muutoksella tulee olemaan myös vaikutusta kunnan talouteen kasvavina korkokuluina tulevina vuosina. Kasvavat korkokulut vaikuttavat kunnan talouteen vähentäen kunnan muuhun toimintaan tarvittavaa rahoitusta.

Vuosikatteen ja poistojen suhdetta kuvaa tunnusluku vuosikateprosentteina poistoista. Jos tunnusluku on vähintään 100, on kunnan talous tasapainossa, jos tunnusluvun arvo on plusmerkkinen mutta pienempi kuin 100, on kunnan talous heikko tai heikkenevä. Miinusmerkkinen vuosikateprosentti merkitsee, että kunnan talous on selkeästi epätasapainossa.

Strategian painopisteenä on terve talous. Jotta painopiste terve talous toteutuu, tulee talouden olla tasapainossa. Lautakunta näkee, että asukasluvun kasvulla on olennainen merkitys terveen talouden toteutumisessa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Suurimmat ylitykset näkyvät kunnanhallituksen ja teknisen lautakunnan toteumassa. Sotekustannusten ylitys näkyy selvästi kunnanhallituksen toteumassa, joitakin tulosaluetasoisia ylityksiä tapahtui myös.

Talousarviotavoitteet tulee johtaa kuntastrategiasta ja tavoitteiden tulee olla selkeästi mitattavia, jotta niiden toteutumista voidaan arvioida ja selvittää riittävästi. Lautakunta toivoo, että tavoitteiden selkeä mitattavuus otettaisiin huomioon uuden strategian pohjalta laadittujen talousarviotavoitteiden mittareiden laadinnassa.

Elinkeino- ja matkailutoimi

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Karavaaniparkki valmistui alkukesästä mutta ei vielä ensimmäisenä vuotena saavuttanut suurta kävijämäärää. Tarkastuslautakunta kannustaa markkinoimaan aluetta, jotta alueen tunnettavuus lisääntyy ja kävijämäärä saadaan kasvuun.

Tukipalvelut

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Henkilöstöraportti antaa hyvän käsityksen kunnan henkilöstötilanteesta sekä henkilöstösuunnitelmista ja kehittämistyöstä. Sairauspoissaolot kasvoivat hieman vuonna 2022. Kaakon Kaksikon kehityskeskusteluprosentti oli noin 90% (vuonna 2021 99 %), tavoitteena ollut 100% ei näin ollen saavutettu.

Henkilöstölle vuosi 2022 alkoi poikkeusoloissa tilojen käytön rajoittamisella sekä etätyömääräyksen jatkuessa niissä tehtävissä, joissa se oli mahdollista. Henkilöstö ansaitsee kiitosta hyvin tehdystä työstä muuttuneessa ja haasteellisessa tilanteessa. Lautakunta on tyytyväinen henkilökunnan hyvinvoinnin panostamiseen ottamalla käyttöön Epassi.

Omat käytännön haasteet ja mahdollisuudet jatkossa tuo Kaakon kaksikon valtuustojen maaliskuussa 2023 tekemät päätökset yhteistoiminnan purkamisesta. Kaakon kaksikon yhteistyön päättyessä tulee miettiä tulevaa organisaatorakennetta, mitä tehdään itse ja mitä ostetaan ulkopuolelta.

Kunnanhallituksen vastine:

Tarkastuslautakunnan havainnot ovat oikean suuntaisia ja ne merkitään kokonaisuudessaan tiedoksi.

Osa haasteista, esim. itärajan matkustusrajoitukset ja Vaalimaan alueen elinvoimaisuus, ovat kuitenkin asioita, joihin on tässä ajassa haasteellista omin toimin vaikuttaa.

Talouden epätasapaino uhkaa kunnan kykyä vastata lakisääteisestä palvelutuotannosta, minkä vuoksi Virolahdella joudutaan tarkastelemaan palvelurakennetta uudelleen tulevina vuosina. Myös kuntaliitosvaihtoehto selvitetään Haminan kaupungin kanssa.

Velkaantumista pyritään taittamaan menopuolta tarkastelemalla ja investointien tason olennaisella laskemisella. Toiminnan rahavirtaa on silti vaikeaa saada positiiviseksi tulevalle taloussuunnitelmakaudella.

Kunnanhallitus jakaa tarkastuslautakunnan näkemyksen ja haluaa kiittää henkilöstöä hyvin tehdystä työstä muuttuneessa ja haasteellisessa tilanteessa. Henkilöstö joutuu edelleen venymään tulevana toimintavuonna erityisesti Kaakon kaksikko -yhteistoiminnan purkautumisen johdosta.

Elinvoiman kehittymiselle on kuitenkin positiivisiakin signaaleja. Toisella vuosikolmanneksella kunta vastaanotti Virolahden Aurinkovoima Oy:ltä esityksen osayleiskaavan laatimisen käynnistämiseksi Virolahden kunnassa Yläpään alueella Valtatie 7 ja Vaalimaantien välissä olevalle alueelle. Myöhemmin kesäkuussa kunnanhallitus päätti käynnistää osayleiskaavan laatimisen esityksen mukaisesti.

Alustava hankealue on noin 165 hehtaaria ja alueen rajaus tarkentuu suunnittelun edetessä. Fortum Power & Heat Oy:n täysin omistama tytäryhtiö Virolahden Aurinkovoima Oy on tehnyt alueella kaikkien kartassa merkittyjen maanomistajien kanssa sitovat vuokra- tai kiinteistökaupan esisopimukset. Yhtiön tavoitteena on, että alueelle rakennetaan noin 80MWac aurinkovoimala.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 24.5.2023 § 31

../.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Tarkastuslautakunta tuo esille lukion pärjäämisen erinomaisesti lukiovertailussa sijoittumalla vertailussa Kymenlaakson toiseksi parhaaksi lukioksi. Kilparatsastuslinja tuo hyvän lisän lukiotarjontaan sekä mahdollisuuden oppilasmäärän kasvuun. Lautakunta tiedustelee, mikä oli lukion tavoitteena olleen oppilasmäärän kasvun osalta toteuma vuonna 2022.

Tilinpäätöksestä ei suoraan käy ilmi, mistä lukio-opetuksen ylitys johtuu. Lautakunta haluaakin kiinnittää huomiota, että tilinpäätöksessä tuotaisiin esiin ylityksiin johtaneet syyt.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan vastine

Kilparatsastuslinjan opiskelijamäärätavoitteena oli 10 opiskelijaa. Syksyllä 2022 aloitti 4 opiskelijaa.

Lukio-opetuksen osalta tilinpäätös ylittyi. Suurimmat ylitykseen johtaneet syyt ovat kilparatsastuslinjan aloittaminen talousarvion 2022 laatimisen jälkeen, jota ei oltu budjetoitu lainkaan. Lisäksi opettajien sijaiskustannukset ja erilliskorvaukset ylittivät talousarvion.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta antaa ylläolevan vastineen Virolahden kunnanhallitukselle. Selvitys erilliskorvausten perusteista tulee antaa Virolahden kunnanhallituksen kokoukselle.

Kuntatekniikan lautakunta 27.9.2023 § 73

../.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Haastavasta tilanteesta huolimatta tonttien aktiiviseen markkinoinnin kehittämiseen ja kohdentamiseen sisällöllisesti on aktiivisesti panostettava.

Tarkastuslautakunta painottaa investointien osalta erityisesti kustannusten seuranta.

Kuntatekniikan lautakunnan vastine

Tonttien myynti tapahtuu kunnan nettisivujen kautta ja menekki on suorassa suhteessa rakennuskustannusten kasvuun ja paikallisten yritysten menestymiseen. Yhteiskunnassa vaikuttavat epävarmuustekijät ja vakituisten työpaikkojen sijoittuminen alueelle vaikuttavat pitkäaikaisen asumisen mahdollistumiseen.

Asuntojen korjausta on suoritettu resurssipohjaisesti asuntojen vapautuessa ja asuntotarkastusten pohjalta on arvioitu korjaustarve tapauskohtaisesti.

Suurin investointi oli Virojoen päiväkotia, joka toteutettiin 84 616 euroa alle budjetin sekä toinen suuri hanke; Virojoen terveysaseman vesivahinko ja vähäiset tilamuutokset- hanke, josta kuitenkin saatiin vakuutuskorvauksena 684.667,62 euroa. Lisäksi uusittiin terveysaseman katto. Useita pienempiä hankkeita saatiin toteutettua alle budjetoidun määrärahan mm. urheilukentän huoltorakennus, kaavateiden korjaus, bunkkerimuseon kunnostukset yms. Toteuttamatta jäi Virolahden koulun purunpoistohanke, joka toteutetaan vuoden 2023 aikana.

Lautakunta antaa Virolahden kunnanvaltuustolle esittelytekstin mukaisen vastineen Virolahden arviointikertomuksesta 2022.

Esittelijä	Virolahden kunnanjohtaja Otto Koskela
Päätösehdotus	Kunnanhallitus merkitsee annetut lausunnot tiedoksi ja antaa ne edelleen kunnanvaltuustolle tiedoksi.
Asian käsittely	Asian käsittelyssä kunnanhallitus ohjeisti, että sivistys- ja hyvinvointijohtajan tulee antaa kunnanhallitukselle selvitys erilliskorvauksen perusteista.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

KvVi 13.11.2023 § 48

Esittelijä	Virolahden kunnanjohtaja Otto Koskela
Päätösehdotus	Kunnanvaltuusto merkitsee tiedoksi vuoden 2022 arviointikertomuksesta annetut kunnanhallituksen ja lautakuntien lausunnot.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

TarkltkV 05.12.2023 § 54
36/00.03.01/2023

Valmistelija	tilintarkastaja Minna Back-Helvasto, p. 050 303 6447
	Toimialat ovat antaneet omat vastineensa tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2022 sisältyneisiin havaintoihin. Kunnanhallitus on hyväksynyt annettavat vastineet 23.10.2023 § 196. Kunnanvaltuustossa vastineet on merkitty tiedoksi 13.11.2023 § 48.
Esittelijä	Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta keskustelee arviointikertomukseen 2022 annetuista vastineista ja päättää jatkotoimenpiteistä.
Päätös	Tarkastuslautakunta keskusteli arviointikertomukseen 2022 annetuista vastineista ja merkitsi annetut vastineet tiedoksi.